

Sotsiaalministeerium
info@sm.ee

Teie 02.04.2025

nr

Meie 24.04.2025

nr 1-12/413-4

Plii kasutamise piiramine laskemoonas ja kalastustarvetes

Austatud Maarjo Mändmaa

Kultuuriministeerium esitab ettepanekud Eesti seisukohtadeks laskemoonas ja kalastustarvetes plii kasutamise piiramise kohta.

Alljärgnevate seisukohtade osas oleme konsulteerinud sportkalastamise ja laskespordi valdkonna esindajatega. Kui sportkalastamisega seotud valdkonnad on kehtestavate piirangute osas pigem positiivselt meelestatud, siis laskespordiga seotud alade katusorganisatsioonid ning lasketiirude esindajad on kehtestatavatele piirangutele vastu alljärgnevatel põhjustel:

1. Sõjaline aspekt

Laskemoona tootmisega seotud ettevõtted, kes täidavad tänases geopoliitilises olukorras olulist rolli riikide kaitsevõime tagamisel, ei ole võimelised lühiajaliselt oma tootmist ümber korraldama. Üleminek pliilt terasele või teistele alternatiivsetele materjalidele eeldab märkimisväärsed muudatusi tootmisliinides, investeringuid ja aega, mida konteksti arvestades lihtsalt ei ole.

2. Julgeoleku aspekt

Tooraine päritolu on siinkohal määrava tähtsusega. Plii pärineb valdavalt Euroopa Liidu või NATO liikmesriikidest, samas kui terashaavlite tootmine on suuresti sõltuv Hiinast. Selline sõltuvus kolmandatest riikidest, eriti tänases geopoliitilises olukorras, on julgeolekupoliitiliselt põhjendamatult riskantne.

3. Laskespordi eripära ja FITASC seisukoht

Rahvusvaheline jahilaskespordi organisatsioon FITASC rõhutab pliimoona tähtsust spordis, eriti selle unikaalsete ballistiliste omaduste tõttu. Seni, kuni pole olemas samaväärset alternatiivi, ei ole mõistlik pliimoona täielikult keelustada. Selle sammu tagajärjeks oleks sportlaste konkurentsivõime langus ja spordiala marginaliseerumine Euroopas.

4. 15-aastane erand lasketiirudele on ebapiisav

Praegused Euroopa lasketiirud, sealhulgas Eestis, ei vasta nõutavatele tehnilistele tingimustele (nt plii kogumissüsteemid, spetsiaalsed pinnakattematerjalid, pinnase happesuse kontroll jne). Nende kohandamine nõuab suuri investeringuid, mille tasuvus 15-aastase üleminekuperioodi jooksul on kaheldav. Sellise ülemineku toetamiseks peaks Euroopa Liit looma sihipärase rahastusinstrumendi.

5. Ebamõistlik halduskoormus ja kulud

Määruse eelnõus sätestatud kohustused – regulaarne pinnase ja vee seire, jääkide haldamine, detailne arvestus ja aruandlus – on lasketiirude jaoks ülemäära koormavad. Need toovad kaasa ebaproportsionaalse bürokraatia ja rahalise koormuse, mis seab küsitavuse alla paljude lasketiirude jätkusuutlikkuse.

6. Ebavõrdne kohtlemine rahvusvahelises konkurents

Piirangud kehtiksid vaid Euroopa Liidus, mis asetaks ELi sportlased ebasoodsasse olukorda võrreldes teiste riikidega. Treeninguteks ja võistlusteks sobiva laskemoona puudumine tähendaks ka seda, et rahvusvaheliste võistluste, sh olümpiamängude korraldamine ELis muutuks võimatuks.

7. Relvade ühilduvusprobleemid ja täiendavad kulud

Uuele laskemoonale üleminek tähendaks paljude sportrelvade väljavahetamist, mis on sportlaste ja klubide jaoks märkimisväärne kuluallikas ning tekitab segadust nii treeningutel kui võistlustel.

8. Mõju on marginaalne – piirang ei ole proportsionaalne

Laskespordis kasutatava pliimoona keskkonnamõju on minimaalne või lausa olematu, võrreldes teiste valdkondadega. Seega on seatavad piirangud sisuliselt põhjendamata.

9. Turustuse piirangud ja mõju lasketiirude tegevusmudelile

Kui pliilaskemoona müük oleks lubatud vaid lasketiirude kaudu, oleks paljudel Eestis tegutsevatel tiirudel vaja asuda tegelema täiendava ettevõtlusega, mis ei ole nende senise tegevusmudeliga kooskõlas ega ole sageli ka majanduslikult otstarbekas.

Kokkuvõtteks:

Kultuuriministeerium jagab Euroopa Sportlaskmise Foorumi (ESSF), rahvusvahelise jahilaskespordi organisatsiooni FITASC ja mitmete teiste organisatsioonide seisukohta, et Euroopa Komisjoni poolt algatatud pliilaskemoonalt alternatiivile ülemineku protsess ei ole praeguses olukorras mõistlik. Seetõttu teeme ettepaneku peatada selle eelnõu menetlus, kuni on välja töötatud realistlikum ja keskkonna, julgeoleku ning spordivaldkonna vajadustega arvestav lahendus.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kristiina Alliksaar
kantsler

Kadri Jauram 55652788
kadri.jauram@kul.ee